

PLATTFORM

1

2 *RIO er en partipolitisk nøytral brukerorganisasjon på rusfeltet. RIO*
3 *skal markere viktige standpunkt for relevante aktører. RIO skal bidra med*
4 *fag- og brukerkunnskap og jobbe for en kunnskapsbasert ruspolitikk som*
5 *er forankret i menneskerettighetene.*

6 **Et samfunn som ikke diskriminerer noen**

7

8 *AVSTIGMATISERING*

9 Stigmatisering bidrar til ekskludering og undertrykking av
10 rusavhengige. Derfor vil vi øke oppmerksomheten om de psykiske og
11 fysiske konsekvensene stigmatisering har for mennesker som bruker
12 rusmidler eller som er rusavhengige.

13 RIO vil jobbe for

- 14 • At rusbrukere og rusavhengige ikke stigmatiseres og
15 forskjellsbehandles
- 16 • At myndigheter unngår stigmatiserende språkbruk om
17 rusbrukere og personer med rusutfordringer
- 18 • At rusbrukere og rusavhengige ikke skal oppleve å bli
19 forskjellsbehandlet på grunn av sin rusbruk eller sine
20 rusutfordringer
- 21 • Avstigmatisering av personer med minoritetsbakgrunn på
22 rusfeltet

23

24 *Rusreform*

25 Kriminalisering av rusbruk opprettholder stigmatisering av personer
26 med rusutfordringer. Dette rammer særlig personer fra lavere
27 samfunnsklasser og personer som er minoriteter. FNs
28 Høykommissær for menneskerettigheter anbefaler avkriminalisering
29 for å bygge ned stigma på rusfeltet. RIO vil jobbe for

- 30   • Avkriminalisering av mindre mengder illegale rusmidler
31   • At strafferettslige sanksjoner ikke erstattes av
32 sivilrettslige sanksjoner
33   • At det utredes ulike modeller for regulering av rusmidler
34 med formål om å begrense skade og reduksjon av organisert
35 kriminalitet

36

37 *INTET OM OSS UTEN OSS*

38 Tjenester på rusfeltet har mye makt over brukerne av tjenestene.
39 Brukermedvirkning er derfor en viktig demokratisering av
40 samfunnet, og viktig for at brukere skal ha eierskap til egne tjenester.

41 RIO vil jobbe for

- 42   • At brukerorganisasjoner er likeverdige parter på rusfeltet
43   • At personer med minoritetsbakgrunn er representert
44   • At barn og unge er inkludert i brukermedvirkningen
45   • At eldre er inkludert i brukermedvirkningen
46   • Forutsigbar og god finansiering av brukerorganisasjoner
47   • At brukerorganisasjoner tas med i viktige beslutninger
48 som vil berøre brukere
49   • At alle tjenester ivaretar brukermedvirkning på både
50 system- og individnivå.

51

52 [Tiltakene vi vil ha](#)

53

54 [FOR- OG ETTERVERN](#)

55 For best mulig å være forberedt på behandling trenger brukerne å
56 være bevisst sitt eget rusmisbruk, sine emosjonelle, psykologiske og
57 praktiske behov. De trenger også god kjennskap til tjenesteapparatet
58 for å velge riktig behandling. Mange er i behov av bolig og trygghet i
59 en sårbar fase. Dette forutsetter en bedre sammenheng mellom
60 tjenestenivåene og et bedre tilbud i overgangen mellom kommunen
61 og spesialisthelsetjenesten.

62 RIO vil jobbe for

- 63 • At det etableres integrerte for- og ettervern tilknyttet
64 rusbehandling
- 65 • At tilbudet tilrettelegger for tilbakeføring til ordinært
66 arbeidsliv, utdanning eller annen aktivitet i samarbeid mellom
67 spesialisthelsetjenesten, kommunen og brukeren selv
- 68 • At alle tilbud er tilpasset personer med minoritetsbakgrunn
- 69 • At tilbud er tilpasset eldre
- 70 • At tilbud er tilpasset barn og unge
- 71 • At alle kommuner har etablert rusfrie boliger for personer med
72 rusproblemer
- 73 • At det innføres en finansieringsmekanisme for samhandling
74 mellom TSB og kommune for å sikre ettervern
- 75 • At langtids døgninstitusjoner forpliktes og gis mulighet til å
76 følge opp ruspasienter etter døgnopphold
- 77 • At det øremerkes kommunale ettervernmidler

78

79

80 EN BEDRE RUSBEHANDLING

81 I dag er rusbehandling en del av spesialisthelsetjenesten (tverrfaglig
82 spesialisert behandling, TSB). Her finner vi poliklinisk behandling,
83 legemiddelassistert rehabilitering, utredning, avgiftning og langtids
84 døgnbehandling. Rio anerkjenner at den enkeltes behov for tjenester
85 varierer i stor grad. Det er derfor viktig at det finnes et variert
86 behandlingsapparat. Brukermedvirkning på system- og individnivå
87 må forbedres. Minoritetskompetanse og det sosial- og psykologfaglige
88 innholdet må styrkes.

89 RIO vil jobbe for

- 90 • At erfaringskompetanse blir sidestilt med annen
91 fagkompetanse i tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)
- 92 • At alle rusinstitusjoner har brukermedvirkning på systemnivå
- 93 • At alle tilbud er tilpasset personer med minoritetsbakgrunn
- 94 • At tilbudene er tilpasset eldre
- 95 • At tilbudene er tilpasset barn og unge

- 96 • At ideelle og offentlige institusjoner har trygge økonomiske
97 vilkår
- 98 • At brukere har tilgang til medikamentfrie behandlingstilbud i
99 TSB
- 100 • At avtalepartnere innen de ideelle og private sikres pasientflyt i
101 tråd med avtale

102

103 EN BEDRE SUBSTITUSJONSBEHANDLING

104 Det er i dag mer enn 8000 pasienter i LAR. Ifølge rapporter står
105 mange av disse brukerne utenfor arbeidslivet. LAR-pasienter er
106 dessuten en aldrende gruppe. En del LAR-pasienter finner seg ikke til
107 rette med de medisinene som finnes i LAR i dag og en del LAR-
108 pasienter er misfornøyde med at det ikke finnes strukturerte tilbud
109 for nedtrapping avslutting av substitusjonsbehandling for personer
110 som ønsker dette.

111 RIO vil jobbe for:

- 112 • Avvikling av dagens LAR-ordning
- 113 • Utvikling av bedre substitusjonsbehandling
- 114 • At alle som har behov skal få tilbud om de beste
115 substitusjonsmedisinene for den enkelte
- 116 • At det finnes gode tilbud til personer som ønsker å trappe ned
117 eller avslutte substitusjonsbehandling

118

119 EVIDENSBASERT FOREBYGGING

120 Jo færre unge mennesker som utvikler et problematisk forhold til
121 rusmidler jo bedre er det for folkehelsen. Gode skoler og gode
122 tilgjengelige helsetjenester, er viktige forebyggende tiltak for å
123 forhindre rusutfordringer.

124 RIO vil jobbe for

- 125 • At det innføres evidensbasert forebygging basert på FNs siste
126 oppdaterte retningslinjer

- 127 • At forebyggingsstrategier tilpasses personer med
- 128 minoritetsbakgrunn
- 129 • At barn og unge skal ha tilgang på kunnskapsbasert informasjon
- 130 om rusmidler og rusproblemer
- 131 • At hjelpetiltak til familier med rusproblematikk med fokus på
- 132 barn er tilgjengelige
- 133 • At psykisk helsevern er bedre tilgjengelig for personer med
- 134 psykiske helseutfordringer
- 135 • At det finnes lavterskel tilbud for rusmiddelanalyse i alle
- 136 kommuner
- 137 • At korrekt informasjon om alle rusmidler er lett tilgjengelig
- 138

139 SKADEFORBYGGING OG SKADEREDUKSJON

140 Skadereduksjon og skadeforebygging er en betegnelse på tiltak som
141 er ment å redusere skader av rusbruk, som spredning av smittsomme
142 sykdommer og overdoser. Det finnes en del skadereduserende tiltak,
143 men de mangler ofte den rette organiseringen, er for lite utviklet og
144 tilpasset og henger lite sammen med det resterende tilbudet.

145 RIO vil jobbe for

- 146 • At alle rusavhengige skal ha tilbud om best mulig fysisk og
- 147 psykisk oppnåelig helse, uten at det forutsetter krav om
- 148 rusfrihet
- 149 • At det skal finnes lavterskel skadereduserende tilbud av god
- 150 kvalitet i alle kommuner

151

152

153 EN BEDRE KRIMINALOMSORG

154 Mange personer under kriminalomsorgen har rusproblemer. Disse
155 får i for liten grad det behandlings- og oppfølgingstilbudet de trenger.
156 Det kuttes i antall årsverk, isolasjon er mye brukt, og fagmiljøer slår
157 alarm om en brutalisering av de innsattes bomiljø og mindre
158 rehabiliteringsmuligheter. De innsatte blir sjeldent hørt i den
159 offentlige debatten.

160 RIO vil jobbe for

- 161 • At soningsforholdene er i tråd med internasjonale
- 162 konvensjoner, menneskerettigheter og forbud mot tortur
- 163 • At alle innsatte har et likeverdig behandlingstilbud i fengsel
- 164 som andre ruspasienter
- 165 • At kriminalomsorgen har god minoritetskompetanse
- 166 • At alle innsatte har tilgang på ettervern av høy kvalitet
- 167 • At de innsattes organisasjoner blir hørt i saker som omhandler
- 168 de innsattes liv

169

170

171 ET DEMOKRATISK NAV

172 Mange personer med rusproblemer har behov for bistand fra NAV i
173 perioder. Vi mener brukermedvirkningen må ivaretas bedre for
174 personer med rusproblemer i NAV.

175 RIO vil jobbe for

- 176 • At alle NAV-kontor har brukerutvalg
- 177 • At alle NAV-kontor har erfaringskonsulenter
- 178 • At alle NAV-kontor har undervisning av personer fra
- 179 brukerorganisasjoner på rusfeltet
- 180 • At NAV har fokus på brukermedvirkning i alt de foretar seg
- 181 • At NAV tar brukere med i utvikling av fremtidige tjenester:
- 182 brukerdrevet tjenesteutvikling

183

184

185 KOMMUNALE TJENESTER

186 De fleste tjenestene for personer med rusproblemer er kommunale.
187 Dessverre ser vi fragmenterte tjenester og ofte er ikke tilbudene
188 tilpasset brukerne, og brukermedvirkning er ikke godt nok ivaretatt.

189 RIO vil jobbe for

- 190 • At midler overført til kommuner øremerkes rus
- 191 • At alle kommuner har brukerutvalg

- 192 • At alle kommuner har erfaringskonsulenter
- 193 • At alle kommuner har oppsøkende helseteam. Helseteamet skal
- 194 oppsøke brukere etter melding fra familie, venner eller andre
- 195 og sørge for at disse brukerne får et tidlig og forebyggende
- 196 helsetilbud. Helseteamet skal jobbe tett inn mot støttekontakt
- 197 koordinatoren i kommunen.
- 198 • At alle kommuner har lavterskel rusteam som består av
- 199 erfaringskonsulenter, bruker- og pårørende representanter
- 200 samt fagpersoner fra psykiatrihelsetjenesten
- 201 • At alle kommuner har tilrettelagte boliger for personer med
- 202 rusutfordringer og ROP-lidelser
- 203 • Det etableres egne tilbud for rusavhengige som ønsker rusfrie
- 204 tilbud

205

206

207 ALKOHOL OG MEDIKAMENTER

208 Alkohol er vårt mest brukte rusmiddel og skader fra alkoholbruk
209 utgjør en stor sosial helseutfordring. Alkohol er det farligste
210 rusmiddelet på markedet, og personer med alkoholutfordringer er
211 stigmatisert i samfunnet. Mange får sykehusbehandling for skader de
212 har pådratt seg i alkoholrus uten at alkoholbruken adresseres.

213 RIO vil jobbe for

- 214 • Flere alkoholfrie arenaer
- 215 • At det settes et fokus på kvinner og alkoholproblemer
- 216 • At det ansettes ruskonsulenter i somatiske helsetjenester
- 217 • At helsepersonell læres opp i alkoholrelaterte problemer
- 218 • At det utvikles skadereuserende tjenester for personer som
- 219 bruker alkohol

220

221